

TEMÀTICA DEL DOSSIER DIDÀCTIC

1. CONCURS DiguesCOM!	2
2. GÈNERES RADIOFÒNICS / CATEGORIES I TEMÀTIQUES	
2.1 Notícia pels més petits de Cicle superior de primària.....	3
2.2 Entrevista pels nens de Secundària.....	6
2.3 Reportatge pels joves de Batxillerat.....	7
3. ALTRES FORMATS RADIOFÒNICS	
- Informatiu.....	11
- Informatius audiovisuals.....	12
- Editorial.....	12
- Comentari.....	12
- Crítica.....	12
- Crònica.....	12
- Notícia.....	13
- Reportatge.....	13
- Reportatge d'investigació.....	13
- Documental informatiu.....	13
- Enquesta.....	14
- Roda de premsa.....	14
- Taula rodona.....	14
- Debat.....	14
- Tertúlia.....	14
- Roda de corresponsals i emissores.....	14
- Consultoris.....	14
4. LA RÀDIO A L'ESCOLA.....	15
4.1 Com crear una ràdio a l'escola.....	16
5. BIBLIOGRAFIA.....	18

DOSSIER DIDÀCTIC PRÀCTIC

*Digues*COM!

1. CONCURS *Digues*COM!

***Digues*COM!** És un concurs per a totes les escoles de Catalunya per tal de potenciar la difusió del mitjà ràdio i fomentar la comunicació oral i escrita dels alumnes amb la implicació directe de **COMRàdio i la Xarxa Local d'Emissores**. Es busquen els millors comunicadors de Catalunya (un grup guanyador de cada categoria).

Qui seran aquests comunicadors?

- **Alumnes de tot Catalunya** entre 10 i 18 anys, participaran en el concurs ***Digues*COM!**
 - Els professors han rebut el material didàctic (dossier anterior) per explicar als seus alumnes teoria sobre la ràdio i els diferents estil radiofònics per poder elaborar el millor possible les seves locucions.
 - Faran la gravació del tema escollit i l'enregistraran mitjançant el programa **AUDACITY**.
 - Els professors i alumnes o només els professors penjaran les seves locucions a la web de forma fàcil.
 - El concurs es dividirà en 3 categories, segons la temàtica escollida i les edats dels alumnes. (3er cicle de primària, secundària i batxillerat):

1. **Notícia** pels més petits de Cicle superior de Primària.
2. **Entrevista** pels nens de secundària.
3. **Reportatge** pels nens de batxillerat.

- Hi haurà dues categories de treballs guanyadors:

Votacions populars: El dia 2 d' abril de 2008 s'obrirà un període de votacions populars per seleccionar un treball per cadascuna de les categories en què podrà participar qualsevol persona. La votació es farà via missatges web i només es permetrà l'emissió d'un vot per cada persona. El període de votació acabarà el dia 2 de maig de 2008. El treball més votat en cadascuna de les categories rebrà el premi "**ELS COMUNICADORS DEL FUTUR MÉS VOTATS**".

Votacions per jurat:

Primera Fase: Un cop rebudes totes les inscripcions dels grups, el territori quedarà distribuït en diverses zones en funció de les emissores locals que siguin més properes, amb la finalitat que tots els territoris tinguin una xifra similar de treballs en el concurs. En cadascuna de les demarcacions territorials es constituirà un jurat, format per membres de les emissores locals participants i/o de COMRàdio, responsable de la selecció dels treballs finalistes. Aquesta distribució territorial i els jurats corresponents es faran públics a la pàgina web del concurs.

Entre el dia 2 d' abril i el dia 25 d'abril els jurats hauran de triar 1 treball per categoria que passaran a ser finalistes.

Segona fase: Els treballs finalistes es faran públics a la pàgina web del concurs i entre els dies 26 d' abril i 2 de maig de 2008 el jurat, format per entre tres i set representants designats per COMRàdio, escollirà el guanyador de cadascuna de les categories.

2. GÈNERES RADIOFÒNICS / CATEGORIES I TEMÀTIQUES:

2. 1. Notícia pels més petits de Cicle superior de primària:

La notícia pertany al grup del gènere referencial o expositiu. Es caracteritza per exposar de manera distanciada i amb la major objectivitat possible, fets, idees, opinions i sentiments. És difícil separar fets d'opinions. Quan decidim donar una notícia i no una altra, ja estem sent subjectius, ja que hem fet una selecció. Li donem també el nostre estil. Li donarem objectivitat tractant de contestar: què?, qui?, quan?, com?, perquè?, i on?. La resposta d'aquests 5 elements dona tots els detalls possibles perquè l'audiència pugui conèixer la notícia exhaustivament. Encara que cada mitjà ofereixi una visió, la seva versió i mai sabrem la realitat absoluta. Partim de l'actitud del periodista. De vegades, es confon realitat amb ficció; per voler explicar les coses en directe no s'aconsegueix la profunditat requerida. El periodista té la responsabilitat de relatar amb la major objectivitat i veracitat possible com s'han produït aquests esdeveniment o fets.

La notícia combina les dades recollides en el carrer. Quan es realitza una notícia, hem de rebutjar qualsevol element de sobrevaloració i realç que pugui causar impacte psicològic (per això no hi ha música en les notícies, repercuteix en l'ànim i no duu càrrega informativa). La notícia exigeix paraules i frases senzilles i clares, a més d'un vocabulari conegut per l'audiència, sense vulgarismes ni tecnicismes.

Quan et disposis a redactar una notícia no pretenguis ser el més original o el més creatiu sinó el més precís, veraç i objectiu. L'estil lingüístic utilitzat està clarament definit per les següents normes: claredat, concret i concís (les tres "C").

El periodista ordena les dades en la narració de la notícia en ordre decreixent a la seva importància: parteix de les dades més importants per arribar fins aquells fets menys significatius que tancaran el cos de la seva notícia. Les notícies segueixen una estructura de piràmide invertida.

El gènere de la notícia és el que compleix amb més eficàcia la funció que podem considerar prioritària per el periodista: la d'informar.

El flash informatiu és una variant de la notícia. Un avanç urgent d'alguna temàtica que ha passat i que després es desenvoluparà de forma normal en l'informatiu. Les característiques de la Ràdio com mitjà d'informació són els condicionaments immediats per a l'elaboració de la notícia com gènere; la rapidesa, immediatesa, fugacitat, audibilitat,

comprensibilitat i densitat, són imperatius que influeixen en la notícia radiofònica. El valor d'una notícia en ràdio resideix en els testimoniatges sonors. La paraula del locutor és el vehicle per a canalitzar la informació i donar coherència, credibilitat i esclariment, a la resta dels sons. Es tracta que l'audiència s'imagini la realitat a través de les paraules del locutor.

PASSOS PER A REALITZAR LA REDACCIÓ D'UNA NOTÍCIA per seguidament fer una bona locució:

En primer lloc cal fer recerca, documentar-se, sobre un tema d'interès actual i que pugui causar impacte a l'oient.

La notícia en ràdio es diferent de la premsa escrita perquè es redacta per ser llegida en veu alta. En alguns informatius, ni tan sols es redacten les notícies, es fa un breu guió i el locutor ho desenvolupa de forma natural i espontània, utilitzant un llenguatge col·loquial, després d'una prèvia preparació.

Quan el locutor comença a parlar ho ha de fer tenint en compte el to, la força de la veu i les flexions en les pauses curtes i llargues. Per a la presentació de notícies en ràdio, és més important aprendre a parlar davant el micròfon que redactar l'estil de la informació impresa. Hem d'atendre a la senzillesa en l'exposició, al vocabulari, a la construcció gramatical i a la concisió; al desenvolupament de la notícia i a reiterar el que és important. La notícia en ràdio es mostra en present, buscant al màxim l'actualització dels fets sense distorsionar la realitat.

L'estructura bàsica en la notícia és:

Es presenta com un tot, concentrada, instantània i en temps present. En la informació radiofònica predomina l'aquí i l'ara. La distància i el temps que es creen en ràdio són psicològics. Quan la notícia es presenta per dos professionals es diu que és **una notícia dialogada** enfront a la **mono-dialogada**.

El temps és fonamental i és major condicionament imposat en la informació i constitueix un factor de valoració de la notícia en ràdio. Una durada que requereix una exactitud i precisió per a que la informació es distribueixi correctament en la notícia. L'important d'un guió és esclarir el temps atorgat a cada notícia. L'ordre i la durada són molt importants. Perquè

pugui ser entesa en tots els seus aspectes, la notícia dura 1' 30, aproximadament. Hi ha notícies que cobreixen més de la meitat d'un informatiu, entre 15 i 20 minuts.

- Encapçalament: Desperta l'atenció de l'audiència; és el titular. Dins d'ella es distingeixen dues parts, arrencada i entrada. L'arrencada seria una frase que situa la novetat de la notícia; és un factor d'atenció. Es presenta amb suggestivitat i implicació de l'interès de l'audiència. L'entrada seria una altra frase que sintetitza els detalls més importants.
- Desenvolupament: Exposem els punts més importants, s'amplien dades, circumstàncies i es presenten de forma estructurada d'acord amb la piràmide invertida.
- Tancament: Les frases finals de la notícia. No aporten res de nou i sintetitza el més important.

Un exercici bo per començar a fer la recerca i el contingut de la notícia seria treballar amb un exemple real. A la pàgina web de **COMRàdio** www.comradio.com es poden trobar i descarregar programes i talls radiofònics fàcilment. Així podrem localitzar totes les parts de l'estructura d'una notícia i seguidament veure si respon a les preguntes bàsiques. Treballar amb aquests exemples reals pot ser de gran utilitat pels alumnes ja que seria un bon exercici pràctic per fer les seves futures locucions.

2. 2. Entrevista pels nens de Secundària:

Una entrevista pertany als gèneres interpretatius. És un fet comunicatiu que consisteix en un diàleg establert entre dos o més persones: l'entrevistador o entrevistadores que interroga i el o els que contesten.

L'entrevista és un gènere que està molt present avui en dia en els mitjans de comunicació. Permet a l'oïen un apropament virtual, un coneixement directe d'aquells personatges que resulten interessants, admirats o estimats.

Existeixen diferents tipus d'entrevistes, però l'entrevista periodística per excel·lència és la que es coneix com entrevista de personalitat. El periodista, en aquest cas, tracta de recollir

amb veracitat la personalitat del personatge entrevistat. Comparteix amb el seu públic aquells elements més significatius de la conversa que ha mantingut amb aquell personatge.

Els periodistes que realitzen aquest tipus d'entrevistes han de saber persuadir a l'entrevistat i crear un clima de conversa el suficientment agradable per a que el personatge es mostri tal i com és en realitat. Possiblement les entrevistes preferides pels lectors són aquelles en les que els entrevistats mostren la seva verdadera personalitat, moltes vegades amagades darrera una imatge pública determinada. Aconseguir extraure opinions interessants i sinceres de l'entrevistat depèn en gran part de la destresa i la psicologia del propi periodista. La entrevista sempre ha de transcorre com una conversa grata per l'entrevistat. En moltes ocasions l'entrevistat parteix d'una actitud desconfiada però les preguntes i la conversa del periodista aconseguen un talent molt més expressiu i sincer.

PASSOS PER A REALITZAR UNA ENTREVISTA:

L'encarregat de realitzar una entrevista serà el conductor-entrevistador, l'encarregat de comentar-la. Normalment l'entrevistat es pot imaginar quines seran les preguntes. El més difícil és fer que les seves respostes no ocupin més de dos o tres minuts en total, perquè encaixin correctament en el programa. És un gènere de gran importància, ja que es pretén obtenir la versió que una persona té d'uns fets. No es tracta d'una narració objectiva del desenvolupament d'uns fets, sinó de la interpretació que el protagonista porta a terme dels mateixos.

Els grups d'alumnes hauran d'informar-se bé i documentar-se sobre els personatges propers que els envolten. L'entrevistador haurà de preparar unes preguntes en relació al personatge i al tema que es vol tractar. Haurà de tenir preguntes fetes però també haurà de ser ràpid per si l'entrevistat parla massa o bé parla de temes que no interessin perquè no s'ajusta al tema tractat.

Amb els exemples sonors reals descarregats de la pàgina web de **COMRàdio** o extrets d'altres localitzacions, els alumnes veuran l'estructura a seguir en un diàleg de preguntes i respostes concises.

2. 3. Reportatge pels joves de Batxillerat:

Un reportatge és un relat periodístic informatiu que pot ser de dos tipus: Reportatge objectiu i el reportatge interpretatiu. Cada un d'ells pertany a un gènere periodístic. El reportatge objectiu és considerat un gènere informatiu mentre que el reportatge interpretatiu es classifica com a gènere interpretatiu.

El reportatge és lliure en quan al tema. Aquest gènere, no sempre ha de tractar sobre l'actualitat immediata. El periodista intenta reflectir el fet i les seves circumstàncies explicatives. Normalment és una ampliació sobre un assumpte d'interès general, o amb caràcter de denuncia. És un gènere amb multitud de possibilitats: tot allò que no és només informació, crònica o entrevista sinó que treu característiques de diversos gèneres com la crònica i la notícia.

El reportatge objectiu compleix en gran part les mateixes funcions que la notícia. Presenta bastants elements comuns, com que el periodista manté l'objectivitat en la presentació dels fets. És un relat descriptiu que no ha d'incloure opinions personals o valoracions del periodista, si bé aquest tipus de reportatge té els seus propis trets característics que el diferencien de la notícia. Potser el més evident és que la seva extensió generalment és major. El reportatge per tant, permet al periodista oferir un major nombre de dades complementaries que quan redacta una notícia en la qual ha de cenyir-se als elements essencials.

També trobem diferències pel que fa al llenguatge. En el cas de la notícia ja sabem que s'apliquen unes normes estrictes i un llenguatge bastant definit. En el reportatge el periodista gaudeix d'una major llibertat expressiva sempre limitada per la funció d'informar. Si s'escriu un reportatge es podrà utilitzar algunes estructures sintàctiques poc freqüents en les notícies, o elaborar descripcions més creatives, però no es pot oblidar que el que pretenem abans de res és informar amb profunditat a l'oient d'uns fets determinats. Si la nostra creativitat suposa una dificultat afegida perquè el lector pugui rebre aquetes dades informatives d'una manera clara i directe, ens haurem equivocat en el plantejament. Segueixen sent vàlides pel reportatge les següents normes que regeixen la notícia: objectivitat, claredat i precisió.

El reportatge objectiu consta de dues parts, la primera ha de cridar molt l'atenció. No cal que reuneixi les dades essencials dels esdeveniments o fets que es descriuen. Pretén atrapar l'interès, per això pot aplicar diferents fórmules d'ironia, contrast o de sorpresa. Després de cridar l'atenció el periodista no ha de cenyir-se a l'estructura de la piràmide

invertida, gairebé obligatòria en les notícies. A més d'aplicar aquesta estructura quan l'estimi convenient, el periodista pot combinar dades essencials amb dades complementàries per a mantenir el interès.

Tipus de reportatge:

Segons la matèria i la narració:

- De fets o esdeveniments. Objectiu i acabat. Empra com tècnica expressiva el muntatge narratiu. El reporter explica els fets des de fora.
- D'opinions, declaracions, o idees. Busca el contrast d'opinions sobre un tema determinat. El reporter presenta el tema, i explica els diferents corrents d'opinions, introduint declaracions de les diferents parts. S'han de saber escollir molt bé la part que s'utilitzarà per emetre (entre 20 i 30 segons).
- De convivència i Relacions socials: Aquell en el que s'explica la forma de vida d'un grup, o comunitat. És una investigació sociològica a través del comportament natural dels seus membres.

Segons el destí i la duració:

- De curta durada, provocat per una notícia immediata. Profunditzen en la notícia donant detalls, causes, repercussions o entorn. Es difon en els informatius i té una duració de 2 a 3 minuts. Si la notícia no és esperada exigeix rapidesa, domini de la situació i reflex en la elaboració. El que perd en qualitat ho guanya en impacte informatiu.
- D'aplicació de notícies prolongades: Amb destinació a programes de periodicitat setmanal afronta una notícia de la setmana. Amplia algun aspecte de la notícia no abordat en els informatius. Són notícies que marquen el desenvolupament de la vida de la societat durant un període de temps. Busca el costat original, desconegut o poc tractat. Dura entre 8 i 10 minuts. S'empra com resum de la setmana. Al fer-se amb suficient temps cal procurar actualitzar-lo el dia d'emissió.
- El gran reportatge: Tracta un tema d'actualitat immediata o permanent. Pot abarcar una hora. La seva elaboració resulta cara pel temps que du a terme. Les TV solen comprar-lo. El reporter té temps per a lluir-se i si empremta és fonamental. Admeten gran

creativitat narrativa i expositiva, i el seu repte és la recerca d'un bon tema, l'enfocament que se li d'i els tractaments originals. Hi ha productores que es dediquen exclusivament a ells. Tracten d'abordar temes insòlits.

Segons la programació i difusió:

- Reportatge captat en viu i difós en directe. És el qual s'efectua mentre es desenvolupen els esdeveniments. És una ampliació de la notícia, que recull els detalls instantanis i consecutivament. En els moments que no succeeix res, han d'emplenar-se amb detalls, de vegades frívols però que omplen el buit. També són aprofitats pel reporter per a donar la seva visió, exposar els antecedents, etc... És una barreja d'improvisació preparada i documentada, de vegades es recorre a un expert.
- Reportatges captats en viu i difosos en diferit sense regravar: El mateix que l'anterior, però emès unes hores després. L'interès de l'audiència ja no es centra en el final de la història, sinó en com es van produir els fets.
- Reportatge captats en viu i difosos en diferit després una elaboració: són la majoria dels reportatges per general, tots porten un muntatge.
- Reportatge en directe aplicat a fets no-informatius: Se'ls hi aplica la tècnica de tractament en directe, de forma simulada per oferir fets de creació, de ficció. La narració de ficció es carrega d'emoció i imprevisibilitat del relat en directe. S'expliquen els fets ficticis com si es desenvolupessin en el mateix instant de la emissió.

PASSOS PER A REALITZAR UN REPORTATGE:

Els alumnes mitjançant el llenguatge hauran de saber interpretar una realitat immediata i l'hauran de comunicar correctament. Hauran d'idear, planificar, investigar i redactar un reportatge original de temes lliures amb una extensió de 2000 paraules.

Es tracta de realitzar un reportatge documental sobre l'entorn immediat dels alumnes. Els grups analitzaran i proposaran aspectes o continguts que compondran el reportatge. Seguidament es procedirà a realitzar el guió, ordenant els continguts del tema tractat. Després si es el cas es triarà quina música pot ser la més adient.

No cal oblidar que és eminentment informatiu i basat en fets reals. Gaudeix de gran llibertat d'elaboració. Pot prendre estructures alienes, i cadascun, li pot donar un segell personal dintre de l'objectivitat. Permet llibertat en l'organització, major capacitat expressiva i l'experimentació de formes noves. És el treball més agraït quant a resultat final, sobretot, perquè és una narració en profunditat. Es caracteritza per la profunditat amb la qual tracta els temes i per l'originalitat amb que ho presenta, és abans de res, narració, exposició de fets i descripció de detalls amb interès ascendent. La realitat sobre la qual es treballa sol ser dramàtica i espectacular, per aquest motiu és fàcil caure en la narració literària. Busca originalitat amb aspectes nous, profunditat en el context, el personatge i les circumstàncies. Indaga en altres aspectes que no s'han donat en la notícia. Recorda els antecedents, conseqüències, interpreta i analitza el què, qui, com, i perquè, que ja coneixem per la notícia. Intenta combinar amb altres fets o idees dels protagonistes. Sempre hem d'evitar introduir la nostra pròpia opinió, ja que és expositiu. És de gran interès humà perquè és anecdòtic, curios i té implicació social. És un gènere que imposa la força en els testimoniatges i els sons ambientals amb música amb càrrega emotiva i psicològicament major.

Un exemple sonor real que es pot descarregar de la web de **COMRàdio** o d'altres localitzacions serà molt útil en aquesta modalitat perquè veuran un exemple actual de reportatge i podran tenir una referència de temes tractats en els reportatges en ràdio.

3. ALTRES FORMATS RADIOFÒNICS

INFORMATIU:

Les notícies es seleccionen basant-se en criteris d'immediatesa, en el temps i en l'espai. En el periodisme nord-americà es diu aquest procediment la Llei de McLurg, que es basa en la premissa: "la importància d'un succés disminueix amb la distància del lloc en el qual es va produir".

Els responsables de cada àrea elaboren la seva secció, encara que finalment és l'editor del telediari qui accepta les propostes i encaixa l'ordre i els temps per a cada informació. Els criteris d'inclusió en l'informatiu són lleugerament diferents que els de la seva selecció: mentre en cada àrea es valoren les informacions d'acord amb criteris estrictament professionals, l'editor té en compte altres aspectes que fan referència al ritme del programa, oportunitat política, competències amb altres cadenes, possible incidència comercial, i en definitiva, tot allò que afecta a la línia editorial del mitjà. En el món es produeixen molts esdeveniments i no tots tenen cabuda en els mitjans de comunicació. Per això, s'han desenvolupat uns criteris de noticiabilitat amb el que es determina quan una informació és una notícia.

Els criteris de noticiabilitat més destacats són:

- **Actualitat:** ha de ser un fet recent i nou ja que forma part del significat intrínsec de la paraula notícia.
- **Imprevisibilitat:** com més estrany o estrany resulti un esdeveniment, més possibilitats tindrà de convertir-se en notícia (ex. desastre natural).
- **Implicació:** això és la magnitud de l'esdeveniment, és a dir, tant la quantitat d'objectes com de subjectes implicats en el fet noticiós. (ex. manifestacions a gran escala).
- **Proximitat:** la distància en la qual es troba el receptor potencial de l'esdeveniment, així com altres tipus de vincles afectius (ex. la sequera per als habitants del sud-est d'Espanya).
- **Conflicte:** Un succés que provoca discrepàncies entre dos o més col·lectius i les conseqüències de les quals afectin a un elevat nombre de persones (ex. guerra).

- **Negativitat:** prevalen les notícies amb caràcter negatiu ja que susciten un major interès (ex. la mort del Papa).

Una vegada, seleccionades les notícies que s'emetran en l'informatiu -atenent als criteris anteriors-, s'inicia el procés d'elaboració de la notícia. En aquest sentit, hauríem de tenir el compte l'ordre establert per la piràmide invertida -la informació més destacada es col·loca al principi de la peça-, així com contestar a les 5 preguntes bàsiques (quines, qui, on, quan, com i per que). Al treballar en un mitjà audiovisual, cal tenir en compte que la sintaxi ha de ser senzilla però correcta, utilitzant l'estructura subjecte + predicat i frases curtes. La posició del periodista ha de ser rigorosa, objectiva i imparcial.

INFORMATIUS AUDIOVISUALS:

Són expressius, expositius o apel·latius. Són tots un gènere informatiu; narren o descriuen fets de l'actualitat immediata. **Els expressius o testimonials** són gèneres que expressen la realitat de la qual informen, i es caracteritzen per la subjectivitat amb la qual s'elaboren. Hi ha quatre tipus:

- **EDITORIAL:** El seu objectiu és crear polèmica i debat públic sobre una qüestió important i candent, buscant les repercussions socials que el tema pugui comportar. L'autoria d'un editorial correspon totalment a l'empresa, i és una presa de posició sobre una qüestió concreta que preocupa a la societat. Es tracta d'argumentar i donar suport a les idees pròpies per desmantellar a les contraries.
- **COMENTARI:** És la interpretació personal d'un especialista no vinculat a l'empresa. És una col·laboració que dona el seu punt de vista, contrasta opinions i com expert en el tema, té facilitat per a preveure conseqüències, d'aquí l'interès dels oients. La clau està en l'opinió personal de l'autor. Interessen les conseqüències, el fet ja està.
- **CRÍTICA:** Es centra en aspectes culturals i es tracta de la valoració d'un periodista especialitzat en una obra i el seu autor (llibre, quadre, teatre, pel·lícula, concert etc.). Té gran influència en l'audiència, ja que és el periodista qui dona l'opinió pública sobre si és bo o dolent el tema tractat.
- **CRÒNICA:** Consisteix en narrar els fets que envolten una informació i que s'han succeït en un període de temps, presumiblement viscut molt de prop pel periodista, d'aquí el

seu gran valor testimonial. Es tracta de fets esdevinguts en un temps i en un lloc determinat, explicats segons la vivència, el testimoni i, a vegades, la imaginació del autor i els seus recursos expressius, per introduir elements personals, en alguns casos pròxims a la narració de ficció. Prèviament exigeix un estudi en profunditat basat en la documentació i en els coneixements del fet. Exigeix posar en antecedents a la audiència, fixar els fets i narrar les últimes dades. Hi ha continuïtat temporal i certa successió narrativa dels fets. Es narra la situació actual, els fets més rellevants i es torna a la situació actual avançant un pronòstic del que passarà immediatament després. Dona origen a:

- crònica social.
- crònica judicial.
- crònica de successos.
- Etc. (...)

Exigeix la presència del informador en el lloc dels fets. És el corresponsal o el enviat especial el que s'encarrega d'elaborar-la. El valor testimonial permet donar una visió personal dels fets, principal característica. Es informació barrejada amb la opinió del qui veu el que passa.

Els gèneres **expositius o referencials**, es caracteritzen per la distància i objectivitat amb la que es tracten els fets i les seves circumstàncies.

- **LA NOTÍCIA:** (explicada anteriorment) es caracteritza per la immediatesa, rapidesa i fugacitat. Reflecteix la realitat sense judicis de valor i amb objectivitat la realitat explicada per paraules senzilles; la rapidesa, concisió i la claredat són essencials en l'elaboració de la notícia.
- **REPORTATGE:** També busca objectivitat i sobretot, realitat. Descriu els fets i s'acompanya de les veus dels protagonistes, com testimoniatge. És el cridat gènere de gèneres. És el que més agrada als periodistes; a més d'incloure entrevistes i enquestes, té un tractament més lliure.
- **REPORTATGE D'INVESTIGACIÓ:** Es tracta d'un gènere pràcticament recent, més en ràdio, però també en TV, on ha tingut gran acceptació. És una investigació informativa que no solament reflecteix un fet, sinó que pretén descobrir una realitat presumiblement oculta.

- **INFORME PERIODÍSTIC:** és una visió global dels antecedents, causes, dades, documents, dates, entorn d'una notícia d'actualitat. Requereix moltes estadístiques rigoroses i contrastades. Les seves fonts són els informes d'instituts oficials i centres privats
- **DOCUMENTAL INFORMATIU:** Neix de l'actualitat immediata per situar-se en la actualitat permanent. Enfront de l'atemporalitat i fugacitat dels fets, busca la durada en el temps i penetra en la realitat per a deixar un coneixement més global, més durador. El documental informatiu té les seves arrels històriques en el cinema, quan una notícia la relatem en pla pel·lícula.

Els gèneres apel·latius o dialògics s'han introduït com elements dinamitzadors gracies al diàleg i a la confrontació d'idees i opinions. L'entrevista, es basa l'entrevista, es basa en preguntes i respostes amb les quals l'informador pretén descobrir una informació o simplement la personalitat de l'interrogat. Rodes de premsa, debats i tertúlies per exemple.

- **ENQUESTA:** Es realitza a la població per conèixer les tendències de la opinió pública. En elles, el periodista fa una exposició de les respostes obtingudes; és un diàleg senzill entre el periodista i les persones enquestades.
- **RODA DE PREMSA** o conferència de premsa. És la convocatòria d'un organisme als mitjans de comunicació per informar sobre fets d'un tema d'interès. Els conferencians exposen uns fets, donen la seva opinió i després es sotmeten a les preguntes dels periodistes.
- **TAULA RODONA:** És un gènere col·loquial que agrupa a experts en un tema. Cada un exposa les seves idees i allà comença els debat.
- **DEBAT:** És molt similar. Suposa una confrontació ideològica.
- **TERTÚLIA:** Participen 3 o 4 periodistes, no més en la ràdio perquè pot donar confusions per les veus. Estan coordinats per un periodista també. S'aborden molts temes i sempre hi ha un tema central. Es barregen rigor i frivolitat.
- **RODA DE CORRESPONSALS I EMISSORES:** Són breus intervencions de diversos corresponsals a través d'enllaços en directe i simultanis.

- **CONSULTORIS:** Els oients criden i pregunten a un expert que està convidat al programa.

4. LA RÀDIO A L'ESCOLA

És ben cert que, des de fa ja alguns anys, la premsa, la ràdio, la televisió, el cinema o el vídeo, i més recentment Internet, han estat i segueixen sent instruments que, en major o menor mesura, l'escola no ha dubtat a utilitzar per a desenvolupar certes fases de l'ensenyament i de l'aprenentatge. En ocasions, es revelen de gran utilitat per a estimular la reflexió i la crítica entre els alumnes; en unes altres, els llenguatges amb els quals treballen els mitjans, especialment els audiovisuals, dinamitzen les sessions acadèmiques i faciliten la comprensió; en moltes altres, els suports impresos són una bona eina per a exercitar la lectura entre els més joves; i en unes altres, fins i tot, els centres escolars han arribat a dotar-se de mitjans propis per potenciar i activar la participació directa d'estudiants i professors en la producció de materials de gran valor pedagògic.

En el terreny de l'educació, la ràdio, com bé demostren les experiències que s'han portat a terme en diferents països del món, presenta àmplies possibilitats d'explotació fora i dintre de l'aula. Tinguem en compte que, en el primer dels casos, per exemple, la ràdio és un mitjà d'ensenyament a distància que, igual que la televisió, ha servit i segueix servint per a instruir a moltes persones, sobretot en els llocs menys afavorits. En el segon cas, la ràdio pot tenir múltiples aplicacions: des de despertar la imaginació entre tots vosaltres, fins a convertir-se en un formidable instrument per a millorar la vostra expressió oral i la vostra capacitat creativa, sense oblidar que molts dels seus productes contribueixen a ampliar el coneixement sobre l'entorn polític, econòmic, social, cultural i natural que ens envolta i, consegüentment, a millorar la relació amb tot allò que ens envolta. Treure més o menys profit a les oportunitats que brinda el mitjà dependrà, lògicament, de l'ús que d'ell es faci.

De fet, és important que sapiguem que la ràdio a l'escola obre dues grans vies d'explotació. D'una banda, creant productes el suport dels quals sigui el sonor, fins i tot encara que no es disposi d'un estudi de ràdio. Per altra banda, escoltant i analitzant programes escollits prèviament i fent esment a la forma i al contingut. En els centres en els quals s'ha engegat una emissora, els seus responsables han constatat l'enorme validesa de l'experiència per a, entre altres coses:

- Fomentar i reforçar el treball en equip.
- Potenciar la iniciativa i la capacitat creadora del professorat involucrat en el projecte.
- Millorar l'expressió oral i escrita entre els estudiants, així com la utilització dels signes de puntuació.
- Augmentar de forma significativa l'ús de la biblioteca.
- Afavorir la integració de l'alumne, aproximant-lo al seu entorn.

- Desenvolupar una nova manera d'educar: activa, oberta a la vida, democràtica, crítica i solidària.
- Dinamitzar la comunicació entre la comunitat escolar

3.1 Crear una emissora a l'escola:

Encara que inicialment pugui semblar-te complicat, crear una emissora de ràdio en el teu centre escolar és una tasca relativament fàcil.

El primer que es precisa és disposar d'una sala o un petit habitacle que faci les funcions d'estudi de ràdio. En aquest lloc es gravaran els programes que conformin la oferta i per a això serà necessari comptar, almenys, del següent material tècnic:

- Programa *AUDACITY* que permetrà realitzar les locucions i fer muntatges.
- Micròfon.

Lògicament, perquè es pugui publicar en Internet qualsevol material sonor hauríeu de gravar-lo prèviament. Per a tots aquells centres que disposen d'emissora, realitzar els enregistraments d'aquests documents no suposa, com és lògic, cap problema. No obstant, pels que no disposen de ràdio "real" però si desitjarien tenir ràdio "virtual" en la Xarxa, pot resultar una mica més complicat. De totes formes, tot enregistrament fet amb qualitat en un suport tal com en el PC amb el programa *AUDACITY* és vàlid i de fàcil publicació.

Per materialitzar aquesta publicació, s'haurà de disposar, com a mínim, de:

- 1 PC
- 1 connexió a Internet (Preferentment amb RDSI o ADSL, encara que amb línia bàsica també serà vàlid) Després de realitzar qualsevol producció radiofònica serà necessari digitalitzar i capturar, en un ordinador de l'escola, els documents sonors creats. Una vegada els tinguem en l'ordinador (ja digitalitzats), els gestionarem i arxivarem a la web de forma fàcil.

Algunes experiències de ràdio escolar són Ràdio Ràpia, una emissora del CEIP Sant Domènec (Santa Margarida i els Monjos-Tarragona), creada en 1990. Aquesta xarxa escolar, que durant el curs emet de dilluns a divendres de 12.30h. a 13.15h., ha estat guardonada en diferents ocasions, el que ens fa veure la important labor que està desenvolupant. A més de l'horari ressenyat, els divendres a la tarda alguns exalumnes també realitzen programes. L'experiència de Ràdio Ràpia implica a la totalitat dels alumnes del centre i les tasques radiofòniques estan integrades dintre del currículum escolar, pel que són motiu de planificació, seguiment i avaluació.

Segons els responsables actuals del projecte, la introducció del mitjà en el centre resulta un estímul que potencia les activitats escolars des de diferents perspectives com:

- Reforça el treball en equip.
- Fomenta el debat i l'aprofundiment en diversos temes.
- Possibilita l'estudi, el debat i la reflexió a partir d'una fórmula divertida.
- Estimula la comunicació oral, àmplia el vocabulari...
- En definitiva, ensenya a utilitzar la veu. Incita a la reflexió i al respecte a l'interlocutor.
- Responsabilitza als nens i les nenes en una tasca que va més enllà de l'activitat escolar. A més, altres nens i adults poden valorar la seva experiència.

5. BIBLIOGRAFIA

En format electrònic:

- Enciclopèdia Multimèdia Microsoft Encarta 2000.

<http://es.wikipedia.org/wiki/Radio>

Com crear una ràdio a l'escola: <http://recursos.cnice.mec.es/media/radio/bloque8/index.html>

- Instituto de la Comunicación e Imagen. ICEI: *Los programas radiofónicos: Guiones y creatividad.*

<http://recursos.cnice.mec.es/media/radio/bloque7/pag1.html>

<http://www.mariapinto.es/alfamedia/radio/generos.htm>